

Zásady správania sa pri živelných pohromách

Súčasný životný štýl nás našťastie nenúti k tomu, aby sme sa denne venovali riešeniu mimoriadnych udalostí. Na druhej strane nás dostáva do situácie, že riziká, ktoré ohrozujú naše životy, zdravie alebo majetok si uvedomujeme až vtedy, keď sme priamymi účastníkmi havárií, živelných pohrôm alebo katastrof. To, ako dokážeme zvládnuť vzniknutú situáciu, závisí od úrovne našej pripravenosti na jej riešenie. Dôsledky mimoriadnych udalostí potvrdzujú, že neznalosť vhodnej reakcie na vzniknutú situáciu, alebo jej podceňovanie spolu s panikou, znásobujú straty na životoch a zvyšujú počet zdravotne postihnutých ľudí.

Nižšie uvedené základné informácie o spôsoboch a postupoch riešenia krízovej situácie pomôžu v prípade potreby ochrániť život, zdravie alebo majetok a majú usmerniť vaše konanie v prípade akútneho ohrozenia, pomôcť spoznať možné nebezpečenstvo a poskytnúť základný návod, ako sa zachovať v čase, kedy je potrebná pomoc.

Zákon o civilnej ochrane obyvateľstva **sebaochranu** definuje ako: pomoc vlastnými silami a prostriedkami, ktorá sa zameriava na ochranu vlastnej osoby a jej najbližšieho okolia a smeruje k zmierneniu alebo k zamedzeniu pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti. **Živelná pohroma** je mimoriadna udalosť, pri ktorej dôjde k nežiaducemu uvoľneniu kumulovaných energií alebo hmôt v dôsledku nepriaznivého pôsobenia prírodných síl, pri ktorej môžu pôsobiť nebezpečné látky alebo pôsobia ničivé faktory, ktoré majú negatívny vplyv na život, zdravie alebo na majetok. Na území okresu Galanta sa môžu vyskytnúť najčastejšie nasledovné živelné pohromy: povodne a záplavy (po prudkých privalových dažďoch v okolí riek a riečok: Váh, Čierna voda, Malý Dunaj, Salibský Dudvák, Gidra), krupobitia, následky víchrice, zosuvy pôdy, snehové kalamity, rozsiahle námrazy.

Územie postihnuté účinkami živelnej pohromy je charakterizované:

1. postihnutím veľkého počtu osôb, ktoré sú bez prístrešia a základných životných potrieb, šokované, zranené alebo usmrtené;
2. zničením a poškodením budov, priemyselných objektov, mostov, narušením dopravy, zničením kultúrnych pamiatok a chránených prírodných útvarov,
3. miestnymi a plošnými závalmi ulíc, poškodením pozemných komunikácií,
4. poškodením rozvodných sietí a ich zariadení,
5. vznikom požiarov,
6. zatopením objektov a zaplavením rozsiahlych území,
7. postihnutím veľkého počtu zvierat, zničením a narušením porastov, lesov a pôdy,
8. zhoršením hygienických podmienok, vznikom a šírením infekčných ochorení,
9. celkovým narušením života, životného prostredia a obmedzením výroby.

VŠEOBECNÉ ZÁSADY ČINNOSTI PRI OHROZENÍ

- **Uvedomte si** - že najväčšiu hodnotu má ľudský život a zdravie a až potom záchrana majetku.
- **Pamätajte** - na sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci a vzájomnej pomoci v tiesni.
- **Rešpektujte** - informácie poskytované prostredníctvom rozhlasu a televízie (celoštátne, miestne).
- **Nerozširujte** - poplašné a neoverené správy.
- **Nepodceňujte** - vzniknutú situáciu a zachovajte rozvahu.
- **Netelefonujte** - zbytočne, aby ste počas mimoriadnej situácie nepreťažovali telefónnu sieť.
- **Pomáhajte** - ostatným, najmä starým, chorým a bezvládnym ľuďom, postarajte sa o deti vo vašom okolí.
- **Dodržiavajte** - pokyny pracovníkov civilnej ochrany a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy.

O povodniach a záplavách hovoríme vtedy, keď sa zvýšia hladiny vodných tokov, voda vystúpi zo svojich korýt a zaplaví priľahlé územie.

ČINNOSTI V OBLASTI OHROZENIA POVODŇAMI A ZÁPLAVAMI DELÍME DO TROCH OBDOBÍ:

1. PRED OHROZENÍM POVODŇAMI A ZÁPLAVAMI

- ◆ vytypujte si bezpečné miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- ◆ hodnotné veci zo suterénov, prízemných priestorov a garáží umiestnite do vyššieho poschodia,
- ◆ pripravte si vrecia s pieskom na utesnenie nízko položených dverí a okien,
- ◆ pripravte si trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
- ◆ ak ste vlastníkom osobného automobilu, pripravte ho na použitie,
- ◆ pripravte sa na evakuáciu osôb, zvierat,
- ◆ upevnite veci, ktoré by mohla odniesť voda,
- ◆ pripravte si evakuačnú batožinu.

2. V OBDOBÍ POVODŇÍ A ZÁPLAV

- ◆ opustite ohrozený priestor,
- ◆ netelefonujte, len v prípade tiesňového volania,
- ◆ v prípade vyhlásenia evakuácie dodržujte zásady pre opustenie ohrozeného priestoru, rešpektujte pokyny členov evakuačnej komisie – krízového štábu,
- ◆ v prípade časovej tiesne sa okamžite presuňte na vytipované miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,

- ◆ nešírte paniku a nerozširujte neoverené správy.

3. PO POVODNIACH A ZÁPLAVÁCH

- ◆ nechajte si skontrolovať stav obydľia (statická narušenosť, obývatelnosť), rozvody energií (plyn, elektrická energia), stav kanalizácie a rozvod vody,
- ◆ zabezpečte likvidáciu uhynutých zvierat, poškodených potravín, poľnohospodárskych plodín zasiahnutých vodou - riadte sa pokynmi hygienika,
- ◆ informujte sa o miestach humanitárnej pomoci,
- ◆ kontaktujte príslušné poisťovne ohľadom náhrady škôd.

Mimoriadne udalosti na území Slovenskej republiky sú reálnou skutočnosťou, s ktorou sa treba plánovite a koncepčne zaoberať. Ich riešenie si vyžaduje skvalitnenie teoretickej a hlavne praktickej prípravy orgánov krízového riadenia ale aj samotných občanov.